

Klimaatbeheersing achter kleurrijke muren

BEDRIJFSPROFIEL

bedrijf	Granja Mojante S.L.
naam	José en María Ramón
locatie	Suesa, Cantabrië
aantal koeien	225
aantal stuks jongvee	175
productie	34 kg, 4,21% vet en 3,64% eiwit
grondgebruik	90 ha, waarvan 40 ha mais en 50 ha gras

De Spaanse melkveehouder José Ramón heeft in de zomer te maken met een hoge luchtvochtigheid en hoge temperaturen. De stal en het management zijn op dit klimaat afgestemd, zodat het vee de zomer goed door kan komen.

TEKST GRIETJE DE VRIES

Luttele minuten rijden van de Spaanse noordkust ligt in de provincie Cantabrië het bedrijf van José Ramón (51). Onder de verwarmende voorjaarszon is de stal van Ramón niet te missen. De veehouder vindt witte muren maar saai, dus zijn alle muren van de stal bedekt met een laag verf of graffiti. Koeienvlekken en kleurrijke koeien maken het een fleurig geheel. 'Een vriend van ons vindt het leuk om graffitikunst te maken en ik hou niet van witte muren, dus hebben we onze interesses gecombineerd', legt Ramón lachend uit. Het blijft niet bij de muren, ook de trekker kreeg een koeienprint. 'De trekker geeft veel bekijks. Mensen gaan er vaak mee op de foto en je ziet iedereen even lachen als je langsrijdt. Dat geeft mij ook weer een goed gevoel.' Achter de kleurrijke muren houdt Ramón 225 melkkoeien, inclusief droge koeien. Samen met het jongvee komt de totale veestapel op 400 dieren.

Dagverse melk voor supermarkten

Dat is een groot verschil met de 50 koeien waar Ramón mee begon aan het begin van de jaren negentig. In 1995 was dankzij uitbreiding met stallen de veestapel al toegenomen naar 90 koeien. Helaas kregen veel bedrijven in de regio in 1999 te maken met brucellose, waardoor ook een groot deel van de veestapel van Ramón werd geruimd. 'De stal heb ik toen aangevuld met koeien uit Nederland. Dat beviel goed, zodoende werken we nog steeds met Nederlandse stieren', vertelt Ramón. Inmiddels is het bedrijf gestaag uitgebreid naar 225 koeien, wat te zien is aan de stalelementen die aan elkaar zijn gebouwd. 'Met een veestapel van dat formaat is het het allerbelangrijkste om functionele koeien te hebben met weinig gezondheidsproblemen. Zieke koeien maakt het boeren lastig, geen enkele boer houdt van problemen.' Stieren kiest hij daarom uit op functionaliteit en dan met name beenkwaliteit en uiergezondheid. Zijn koeien mogen trouwens niet te groot zijn. 'Grote koeien functioneren hier een stuk minder goed', ervaart Ramón. Ook gehalten zijn bij hem belangrijk, vooral een goede

vetvererving staat hoog op de wensenlijst, aangezien melkfabriek Iparlat daarop uitbetaalt. Iparlat levert alleen dagverse melk aan bepaalde supermarkten in Cantabrië en Baskenland en maakt geen kaas of andere zuivelproducten. De fabriek stelt een aantal kwaliteitseisen, zo moet het eiwitgehalte van de melk minimaal 3,12 procent zijn. Wordt daar niet aan voldaan, dan staat daar een mindering tegenover. Een hoger eiwitpercentage wordt niet uitbetaald. Een hoog vetpercentage wordt wel aangemoedigd. Voor melk met een vetpercentage boven de 3,70 krijgt de melkveehouder een bonus. De melkprijs ligt contractueel vast voor een jaar, Ramón krijgt 30 cent per kg, met een bonus voor melkvet, volume en melkkwaliteit. Zo komt de melkprijs uit op ongeveer 33 cent per kg melk. De koeien produceren gemiddeld 34 kg melk per dag met 4,21 procent vet en 3,64 procent eiwit.

Plakkerige zomermaanden

Wie bij een rondje langs de koeien goed oplet, ziet ook een handvol brownswisskoeien staan. 'Die hebben we uit Duitsland gehaald. Ze doen het goed, maar de voorkeur gaat wel naar holstein. Maar de brownswissdieren die we wel houden, willen we raszuiver houden. Dus hebben we ook een aantal brownswissrietjes in het vat zitten', vertelt Ramón lachend. Van de koeien wordt de beste 60 procent geïnsemineerd met gesekt sperma. Bij de eerste inseminatie is 40 procent van de dieren drachtig, bij een tweede inseminatie schakelt Ramón over op vleesstieren. Maar insemineren doet hij alleen buiten de zomermaanden om. 'We insemineren niet tussen juni en eind augustus. We wonen dicht bij de zee, waardoor we in de zomer te maken hebben met een luchtvochtigheid van 85 procent en temperaturen boven de 30 graden Celsius. De kans dat koeien onder die omstandigheden drachtig worden, is een stuk kleiner', weet Ramón. Niet insemineren is niet de enige aanpassing die Ramón doet tijdens de zomermaanden. De hele stal is erop inge-

richt om de koeien gezond door de plakkerige zomerdagen heen te krijgen. Voor optimale ventilatie is de achtergevel open en is de stalnok verhoogd. De voorgevel is bedekt met speciaal wandmateriaal. 'Er zitten kleine gaatjes in de wand, waar de frisse lucht wel doorheen gaat, maar waar het vocht niet doorheen komt. Daarbij hebben we een automatisch ventilatiesysteem dat ervoor zorgt dat het klimaat in de stal constant is, met een maximale luchtvochtigheid van 70 procent en een temperatuur van 17 graden', verklaart Ramón.

Veel stoppers in de regio

Met 400 dieren is er flink wat werk rond te zetten op het bedrijf, vandaar dat Ramón drie fulltime-medewerkers in dienst heeft. De medewerkers, afkomstig uit Nicaragua en Nieuw-Guinea, verzorgen onder andere het melken. Gemiddeld is twee uur nodig om alle koeien te melken in de 2 x 12 rapid-exit-melkstal. Ook het voeren wordt gedaan door de medewerkers en moet simpel blijven volgens Ramón. 'We geven de melkkoeien een tmr met 25 kg maaskuil, 15 kg graskuil en 13 kg krachtvoermix, die bestaat uit pulp, soja en katoen. Op basis van de kuilanalyse sturen we bij met meer krachtvoer of een andere ruwvoerverhouding', legt hij uit. Het voer wordt één keer per dag, in de ochtend, voorgereiden. De klauwen van de koeien, die vanwege het klimaat en gebrek aan grond in de buurt jaarrond binnen staan, zien er erg goed uit. 'We willen geen problemen, daar hoort ook preventief werken bij. Twee keer per jaar komt een klauwbekapper die alle dieren langsloopt. Dat werkt goed, want we hebben weinig problemen. We vaccineren ook tegen een aantal ziektes. Ik ben erg tevreden met hoe goed het gaat momenteel.' Bijna de helft van de gehele veestapel bestaat uit jongvee. De koeien kalven voor het eerst als ze ongeveer 26 maanden zijn. De kalveren krijgen drie keer vier liter biest en gaan daarna over op kunstmelk. Na twee maanden gaan de kalveren van de iglo's naar groepshokken. Het jongvee is het terrein van de dochter van Ramón, Maria (18). Zij gaat naar een agrarische school en over-

weegt het bedrijf over te nemen. 'Momenteel hebben we veel Hotlinedochters, dat zijn de witte kalveren', wijst Maria aan. 'De overgang van iglo naar de groepshokken gaat meestal goed, maar soms is de temperatuurwisseling toch aanleiding voor wat ziekte. Het wordt eigenlijk nooit kouder dan 3 graden, maar het verschil kan wel groot zijn.' Ook de kalverhuisvesting is voorzien van het winddoorlatende wandmateriaal, zodat de kalveren niet te veel last hebben van het vochtige klimaat. Wat de toekomst voor de familie Ramón brengt, is onduidelijk. 'Ik hoop vooral dat we het bedrijf kunnen voortzetten zoals het nu is. Blijven bestaan is het doel. Maar we zien in de omgeving heel veel stoppers. Veehouders vinden vaak geen opvolger meer', vertelt José Ramón. 'Er heerst hier niet een familiebedrijfstraditie zoals dat in Nederland bijvoorbeeld het geval is. Het zou mooi zijn als Maria het bedrijf op termijn wil overnemen, maar dat is aan haar en het is nu nog te vroeg om daarover te besluiten.' |

▲ De verhoogde stalnok en de open gevel voorkomen dat het te warm en te vochtig wordt in de stal

Sfeerimpressie online

Kleurrijke muren, een trekker met koeienvlekken, het jongvee en nog veel meer foto's staan op de website

▶ Fotoserie op veeteelt.nl